

«Πρέπει να αντιμετωπίζεις το παρελθόν»

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Σελ.: 39 Ημερομηνία έκδοσης: 04-07-2021
 Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1486.31 cm² Κυκλοφορία: 14860
 Θέματα: ΒΙΒΛΙΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

«Πρέπει να αντιμετωπίζεις το παρελθόν»

Ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ μιλάει στην «Κ» για τη βία στη Βόρεια Ιρλανδία τον καιρό του IRA και τα ανοικτά τραύματα

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Όταν ο Πάτρικ Ράντεν Κιφ άρχισε να δουλεύει τα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου του το 2014 και να γράφει για διαβλώσεις, δακρυγόνα και αστυνομική βία, περιέγραφε μια ατμόσφαιρα ξένη για τον ίδιο και έτσι του ήταν δύσκολο έργο και να φανταστεί πώς ήταν η καθημερινότητα στο Μπέλφαστ τη δεκαετία του '70. «Μέχρι να τελειώσει το βιβλίο, το 2019, αυτά τα πράγματα γίνονταν στους δρόμους των ΗΡΙΑ», μου λέει από την άλλη άκρη της τηλεφωνικής μας γραμμής.

Ευτυχώς, βέβαια, όχι με την ίδια ένταση και διάρκεια, όπως στη Βόρεια Ιρλανδία κατά τη διάρκεια των «Ταραχών» (Troubles) που σημάδεψαν τη χώρα για τρεις δεκαετίες. Μέχρι την ανακοπή του 1998, οι συγκρούσεις άφησαν πίσω τους 3.500 θύματα, τα μισά από τα οποία ήταν πολίτες. Στο βιβλίο «Μην πεις λέξη», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, ο δημοσιογράφος του περιοδικού New

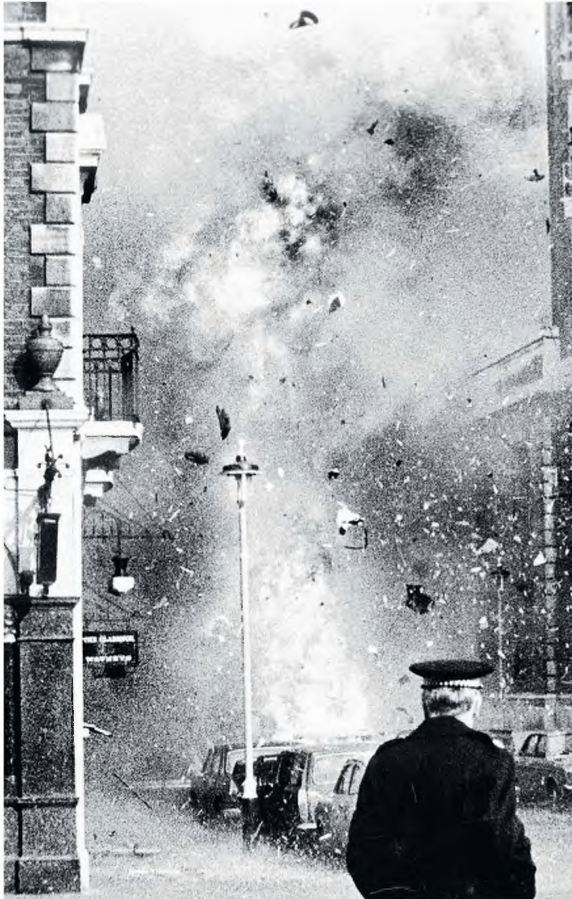
«Αν προσπαθήσεις να διαγράψεις ή να κρύψεις την Ιστορία κάτω από το χαλί, δεν θα φύγει και θα είναι αιχμάλωτός της».

Yorker και συγγραφέας αφηγείται την ιστορία της Τζιν Μακόνβιλ, ενός από τα χιλιάδες θύματα αυτού του ιδιόμορφου εμφυλίου πολέμου που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1960.

Τον Δεκέμβριο του 1972, κάποιος μασοκροφόρος μπαίνουν στο σπίτι της Μακόνβιλ και την απήγουν μπροστά στα μάτια των έντρομων δέκα παιδιών της. Όλοι στο Μπέλφαστ γνωρίζουν ότι από πίσω βρίσκεται ο IRA, αλλά κανείς δεν μιλάει. Τα παιδιά της Μακόνβιλ δεν είδαν ξανά τη μητέρα τους και κάποια από αυτά, όπως λέει ο Κιφ, περιέμεναν την επιστροφή της για πολλά χρόνια αφόρητα. «Αυτό είναι το τρομερό όταν εξαφανίζεται κάποιος. Η οικογένεια δεν μπορεί πραγματικά να θρηνήσει, επειδή δεν ξέρουν με σιγουριά εάν το άτομο πέθανε», μας λέει. Το 2003 γράφτηκε ο θάλαμος επιλόγου της απαγωγής, η οποία μετατράπηκε σε μια ιστορία φόνου. Σε μια παράλληλη, ανακάλυψαν ανθρώπινα οστά τυλιγμένα με ένα φόρεμα, πάντα στο οποίο ήταν κολλητισμένη μια μπλε παραμάνη. Από αυτό το μικρό στοιχείο κατάλαβαν τα παιδιά ότι επρόκειτο για τη μητέρα τους. Ποιος σκότωσε την Τζιν Μακόνβιλ;

Ομερτά
Το ενδιαφέρον του Κιφ για την υπόθεση δημοσιογραφήκε όταν το 2013 διάβασε τη νεκρολογία της Ντολόρας Πράις, που υπήρξε μέλος του IRA και φυλακίστηκε για την τοποθέτηση βομβών στο Λονδίνο το 1972. Σκαλίζοντας το παρελθόν, διαπίστωσε ότι οι ζωές των δύο γυναικών συνδέονταν με έναν μοιραίο δεσμό και αποφάσισε να γράψει την ιστορία τους σε ένα βιβλίο εξαντλητικής έρευνας, που καθιλοκίνησε τον αναγνώστη με την αφήγησή του. Και μπορεί τα γεγονότα της Ιρλανδίας να μας φαίνονται κάπως μακρινά, αλλά ένα χαρακτηριστικό που άφησε ο ανταρτοπόλεμος στην ιρλανδική κοινωνία μάς είναι αρκετά γνώριμο: η οσιωπή και το τραύμα.

«Με ενδιαφέρει ο τρόπος με τον οποίο το παρελθόν επηρεάζει το παρόν, ο τρόπος που μετά το τέλος μιας σύγκρουσης το τραύμα και τα μυστικά επισκιάζουν το σήμερα», σημειώνει, και γι' αυτό η προέγερση που στα γεγονότα απέχει από την ακαδημαϊκή περιγραφή. Χρειάστηκε πάναυτος να κάνει πολλά ταξίδια στη Βόρεια Ιρλανδία μέχρι να σπάσει την ομίχλη που ακόμα περιβάλλει για τις «Ταραχές». «Είναι

Εκρηξη αυτοκινήτου από βόμβα του IRA έξω από τη Σκάτλαντ Γκάρντ, το 1973. Επάνω και δεξιά, διακρίνονται πίσω από το μικρό παιδί τα Διαμερίσματα Ντρίβ στο Μπέλφαστ, αν' όπου απήχθη η Τζιν Μακόνβιλ.

Στο μέσον, άνδρας περπατά μπροστά από φλεγόμενο κτίριο. Κάτω, ο κιερός Αλεξ Ριντ πάνω από το πτώμα ενός Βρετανού στρατιώτη στο Μπέλφαστ.

Από αριστερά, ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ, ο Τζέρι Ανταμς και ο φέρετρο της Τζιν Μακόνβιλ, καθώς περνάει μπροστά από τα Διαμερίσματα Ντρίβ.

Από αριστερά, ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ, ο Τζέρι Ανταμς και ο φέρετρο της Τζιν Μακόνβιλ, καθώς περνάει μπροστά από τα Διαμερίσματα Ντρίβ.

λο κοινό στοιχείο των «Ταραχών» και της σύγχρονης Αμερικής, μας λέει ο συγγραφέας (αλλά και της εποχής μας, θα προσθέτατε εμείς). «Ο καθένας έχει τη δική του αλήθεια», επισημαίνει, «και γίνεται πολύ δύσκολο να έχεις μια συζήτηση όταν οι άνθρωποι δεν μπορούν να συμφωνήσουν στο τι συνέβη, π.χ., πριν από μια εβδομάδα. Νομίζω πως αυτή είναι μια διλημματική κατάσταση. Δεν θέλω να υπερτονίσω τους παραλληλισμούς, αλλά ελπίζω ότι το βιβλίο είναι μια προειδοποιητική ιστορία».

Στη συζήτησή μας με τον συγγραφέα θέσαμε και άλλα ζητήματα που συνδέονται με τη διαδικασία της ριζοσπαστικοποίησης των

ανθρώπων και τη μετάβαση από την ειρηνική διαμαρτυρία που υποθέτουμε αρχικά η Πράις μέχρι τον εναγκαλισμό της βίας και το πόσο μακριά μπορεί να φτάσει κάποιος για μια πολιτική ιδέα. Αυτό που αρκείτο παρέχον, μου είπε ο Κιφ, είναι η βέβαιη ότι οι συγκρούσεις είναι αποκλειστικά θρησκευτικό χαρακτηριστικό μεταβολών και προτεσταντών. «Ήταν περισσότερο για θέματα δικαιωμάτων, εκπροσώπησης και πολιτικής», τονίζει.

«Πολλοί στη Βόρεια Ιρλανδία πιστεύουν ότι το τμήμα της ειρήνης είναι η οσιωπή, αλλά εγώ δεν το πιστεύω. Αν προσπαθήσεις να διαγράψεις ή να κρύψεις την Ιστορία κάτω από το χαλί, δεν θα φύγει και

θα είναι αιχμάλωτός της», σημειώνει ο συγγραφέας και τονίζει ότι μια κοινωνία πρέπει να αναγνωρίσει τα τραύματά της εάν θέλει να προχωρήσει. «Δεν είναι και η Αμερική σε μια τέτοια διαδικασία αναγνώρισης» ρωτάμε. «Ναι, είναι ένα καλό παράδειγμα. Υπάρχει η τάση να θέλουμε να διαγράφουμε τη σκοτεινή ιστορία της δουλείας και την καταπίεση των Αρροαμερικανών τα μετέπειτα χρόνια και τη βία εναντίον τους. Το μάθημα είναι το ίδιο. Ακόμη και αν το καταπίνετε, το τραύμα δεν φύγει. Πρέπει να αντιμετωπίσετε το παρελθόν. Πήρε εκατοντάδες χρόνια, ωστόσο τώρα γίνεται μια αφήγηση που είχε αρχίσει πολύ».

Το βιβλίο «Μην πεις λέξη» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.